

Skimmia japonica Thunb.

In april en mei staan de skimmia's weer volop in bloei. Wie mooie skimmiastruiken in volle glorie wil aanschouwen en van de heerlijke bloemgeuren wil genieten, moet eens een bezoek brengen aan de proeftuin van het Proefstation voor de Boomteelt en het Stedelijk Groen in Boskoop. Daar staan diverse cultuurvariëteiten van de skimmiasoorten, die voor tuinbeplanting toepassing vinden. Prachtige bolvormige struiken. Behalve de skimmia's is er nog veel meer te zien, daar in die proeftuin. De bijen van Boskoop hebben hem ook gevonden.

76

Wijnruitfamilie

De skimmia's behoren tot de Wijnruitfamilie (*Rutáceae*). De familie omvat ongeveer 900 soorten, die in 150 geslachten zijn ondergebracht. Het geslacht *Skimmia* Thunb. telt ongeveer zeven soorten, die van nature in Oost-Azië voorkomen. Twee daarvan zijn hier te lande in gebruik voor tuinbeplanting: de *Skimmia reevesiána* Fort. en de *Skimmia japonica* Thunb. De laatste is, zoals de naam al doet vermoeden, afkomstig uit Japan. Daar komt de naam van het geslacht ook vandaan; die stamt af van de Japanse naam Shikimi.

Bosplant

In 1838 werd *Skimmia japonica* Thunb. naar Kew, Engeland, overgebracht en daar in cultuur genomen. Het duurde echter tot 1861 dat de plant de belangstelling kreeg die zij verdiende. In dat jaar volgde een tweede introductie vanuit Japan. Zoals alle soorten van het geslacht is ook deze *Skimmia japonica* Thunb. bladhoudend. Zij is van origine een bosplant en gedijt daarom ook het best op een enigszins beschaduwde plaats in de tuin met een goed doorlatende en voedzame humusrijke bodem.

Tweehuizig

De bladeren staan dicht bij elkaar aan het einde van de stengels. Ze zijn 5-10 cm lang en ovaal van vorm. De bovenzijde is donkergroen en heeft een matte glans. Over het gehele bladoppervlak verspreid liggen kleine doorschijnende olieklieren. Als ze worden fijngewreven zijn de bladeren sterk aromatisch. Deze skimmiasoort is tweehuizig. Er zijn mannelijke en vrouwelijke bloemen, die op verschillende planten voorkomen. De bloemen staan in pluimvormige bloeiwijzen. De bloeiwijze van de mannelijke bloemen

is veel groter dan die van de vrouwelijke. In een mannelijke bloem zijn alleen de meeldraden, vier (soms vijf) in getal, tot volledige ontwikkeling gekomen. Bij de vrouwelijke planten vinden we bloemen met alleen een stamper, maar ook bloemen waarin naast de stamper nog meeldraden aanwezig zijn, zij het dat ze niet volledig tot ontwikkeling gekomen zijn. In een enkel geval komen in vrouwelijke bloemen ook enkele meeldraden tot ontwikkeling, die stuifmeel produceren. De bloemen hebben vier (soms vijf) kroonbladen, ze zijn wit van kleur.

Bijenbezoek

Grote aantrekkingskracht, dat moeten de bloemen op bijen hebben. Als er nog maar een paar bloemen in een bloempluim open zijn gegaan, beginnen de bijen er al op te vliegen. De struiken beginnen ook al heel vroeg, al is er nog maar een gering aantal bloemen open, een heerlijke kruidachtige geur te verspreiden. Nectar en stuifmeel, ze worden beide door de bijen verzameld. Het lijkt wel of ze geen enkel bloemetje overslaan, soms verdwijnen ze geheel tussen de bloemenpracht. De stuifmeelklompjes variëren in kleur van geel tot lichtbruin.

De stuifmeelkorrels hebben vijf kiemopeningen. Het korreloppervlak vertoont ribbels die evenwijdig aan de kiemspletten lopen.

Sierwaarde op haar hoogtepunt

In augustus en september geraakt de sierwaarde van de vrouwelijke planten op haar hoogtepunt. Dan gaan de struiken zich tooien met rode bessen, beter gezegd op bessen gelijkende steenvruchten. In de vruchten komen maximaal vijf zaden tot ontwikkeling. De vruchten blijven lang aan de plant; kennelijk zijn ze niet erg bij de vogels in trek. In het najaar begint de vruchtenpracht zich te verschuilen achter het nieuwe groen van de plant. Dat komt doordat zich na de bloeiperiode nog steeds nieuwe scheuten blijven vormen. Maar dat nieuwe groen heeft een belofte voor de toekomst in zich.

Vermeerdering

Vermeerdering van de plant kan geschieden door zaad en door stekken van nog niet volledig tot ontwikkeling gekomen scheuten. Maar dat laatste is voorbehouden aan vaklieden.

***Skimmia japonica* Thunb.**

A tak van mannelijke plant met bladeren en bloeiwijze; B bloeiwijze van vrouwelijke plant; C mannelijke bloem; D meeldraad; E stuifmeelkorrel: 1 equatoriaal, 2 polair, 3 korreloppervlak; F vrouwelijke bloem; G vruchten; H zaad.